

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY PRZYRÓW ZA 2023

W imieniu Burmistrza Miasta i Gminy
Przyrów opracował Referat
rolnictwa, ochrony środowiska i
gospodarki gruntami

Przyrów, kwiecień 2024 rok

1. Cel, zakres i podstawowe założenia analizy

Celem niniejszego opracowania jest wypełnienie zadania własnego, wynikającego z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz.399 ze zm.), który nakłada na gminę obowiązek dokonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:

1. możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów oraz
2. pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
3. potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
4. kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
5. liczby mieszkańców,
6. liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
7. ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
8. ilości zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy.

Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów. Objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Analizę sporządzono na podstawie:

- sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- sprawozdań złożonych przez podmiot prowadzący punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami;
- innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzanej analizy

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów została sporządzona w oparciu o art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz.U. z 2024r. poz. 399 ze zm.) zwanej dalej ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi podlega publicznemu udostępnieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy (bip.przyrow.akcessnet.net) zgodnie z art. 9tb ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Przyrów funkcjonuje w oparciu o następujące podstawy prawne:

Ustawy

- Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz.U. z 2024r. poz. 399 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t. j. Dz.U. z 2023r. poz. 2029 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 20209 z późn. zm.).

Rozporządzenia

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017r. (Dz.U. z 2017r., poz. 2412) w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. (Dz. U.2021 poz. 1530) w sprawie sposobu obliczania i recyklingu odpadów komunalnych,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. (Dz.U.2013 poz. 122) w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. (Dz.U.2020., poz. 10), w sprawie katalogu odpadów.

Akty prawa lokalnego

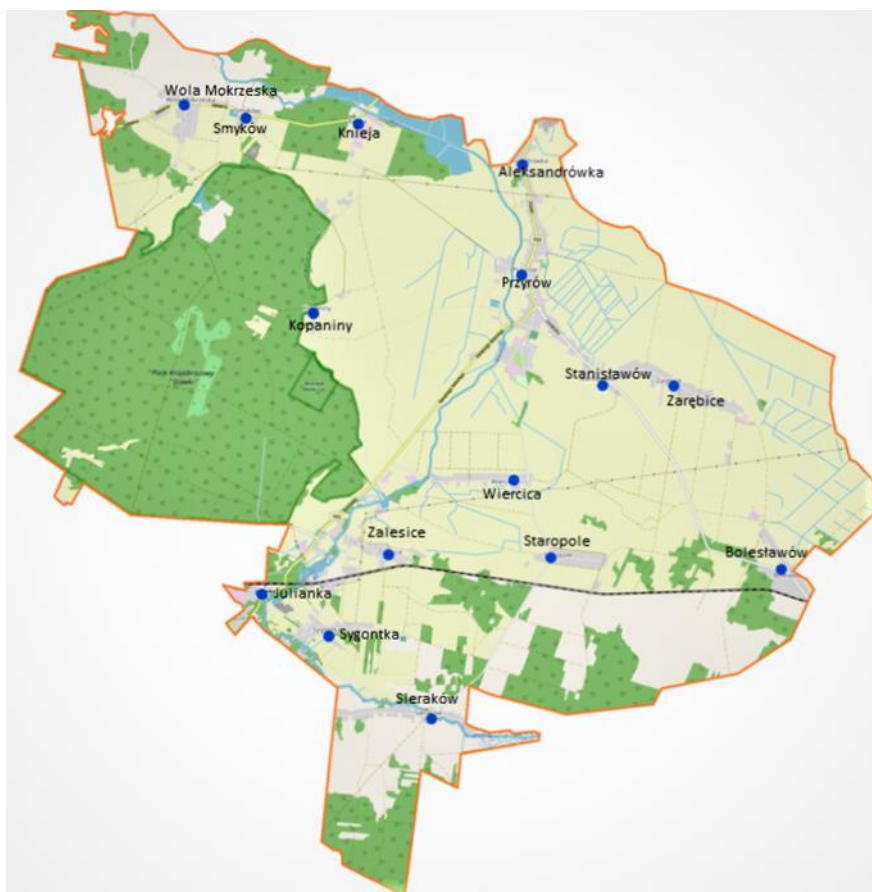
Od 1 stycznia 2017r. obowiązują zmiany dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi, przyjęte niżej wymienionymi uchwałami Rady Gminy:

- Uchwała Nr XIII/101/2016 Rady Gminy Przyrów z dn. 8.07.2016r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XIII/102/2016 Rada Gminy Przyrów z dn. 8.07.2016r. w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne,
- Uchwała Nr XV/128/2016 Rady Gminy Przyrów z dn. 13.12.2016r. w sprawie zmiany terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XI/61/2019 Rady Gminy Przyrów z dn. 13.12.2019r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XX/136/2021 Rady Gminy Przyrów z dn. 26.03.2021r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- Uchwała Nr XX/135/2021 Rady Gminy Przyrów z dn.26.03.2021r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Przyrów,
- Uchwała Nr XXVIII/173/2021 Rady Gminy Przyrów z dn. 17.12.2021r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty,
- Uchwała Nr XXX/193/2022 Rady Gminy Przyrów z dn. 14.01.2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXVIII/173/2021 Rady Gminy Przyrów z dn. 17.12.2021r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty,
- Uchwała Nr XXXII/205/2022 Rady Gminy Przyrów z dn.11.03.2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/135/2021 Rady Gminy Przyrów z dnia 26.03.2021 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Przyrów,
- Uchwała Nr XXXII/206/2022 Rady Gminy Przyrów z dn. 11.03.2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/136/2021 z dnia 26 marca 2021r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

3. Charakterystyka Gminy Przyrów

Gmina wiejska Przyrów znajduje się w województwie śląskim, w powiecie częstochowskim, nad rzeką Wiercicą. Zajmuje powierzchnię 80,4 km² i jest położona w odległości około 35 km na wschód od Częstochowy, na skrzyżowaniu dróg krajowych Częstochowa - Kielce oraz Radomsko-Siewierz. Gmina usytuowana jest na styku Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej z Niecką Nidziańską. Granica między tymi jednostkami przebiega w osi południowy - wschód - północny-zachód. Składa się z jedenastu sołectw, a siedzibą gminy jest Przyrów. Jest to gmina typowo rolnicza, ponad 60% jej powierzchni zajmują użytki rolne.

Podmiotem zarządzającym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi jest Gmina Przyrów, która zleca odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców i transport do instalacji przez Gminny Zakład Komunalny. Systemem odbierania odpadów komunalnych objęte są wszystkie nieruchomości położone na terenie gminy, zarówno te na których zamieszkują mieszkańcy jak i te na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

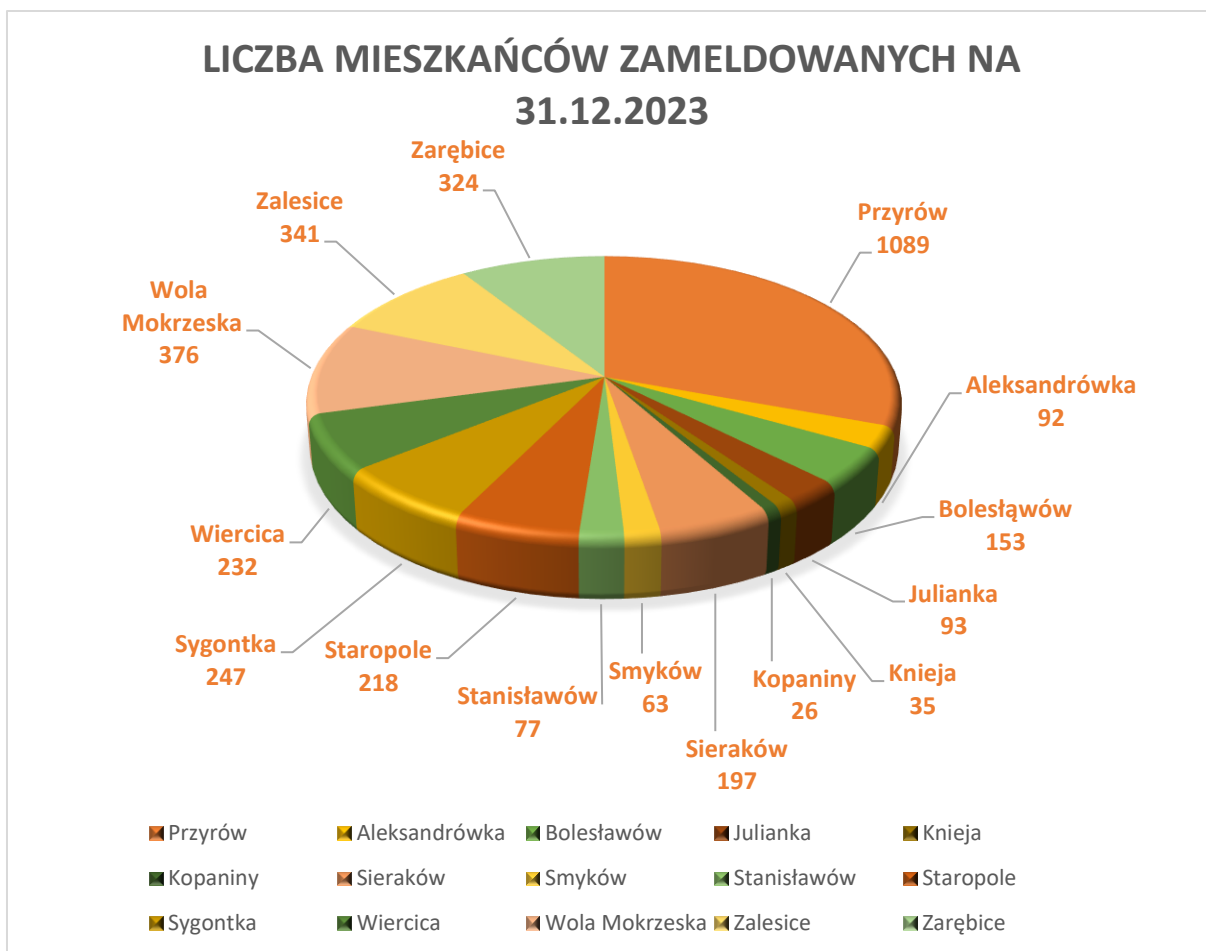
Rys. 1. Mapa obszaru Gminy Przyrów

Źródło: opracowanie własne

4. Liczba mieszkańców w roku 2023

Na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba zameldowanych mieszkańców Gminy Przyrów wynosiła ogółem 3563 osób. Poniższy wykres przedstawia liczbę ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Przyrów.

W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2023r. ujęto 1295 właścicieli nieruchomości co dało 3124 mieszkańców.

Wykres1. Udział mieszkańców poszczególnych miejscowości z terenu Gminy Przyrów w 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne

5. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów

Tabela 1. Wykaz podmiotów odpowiedzialnych za odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie Gminy Przyrów w 2023 roku.

Nazwa i adres podmiotu	Zakres umowy	Okres obowiązywania umowy
Gminny Zakład Komunalny W Przyrowie Ul. Częstochowska 7 42-250 Przyrów	Odbiór i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Przyrów	01.01.2019-nadal
Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., ul. Podmiejska 53 42-400 Zawiercie	Przyjmowanie do zagospodarowania masy odpadów komunalnych – papier i tektura, tworzywa sztuczne, metal, szkło	01.01.2023-31.12.2023
Sibelco Green Solutions Poland S.A. Ul. Iwazkiewicza 48/23 10-089 Olsztyn	Odbiór opakowań szklanych oraz stłuczki szklanej	01.01.2023–31.12.2023

Źródło: opracowanie własne

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, właściciele nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gminy uzyskali możliwość selektywnego zbierania odpadów "u źródła". Odbiorem odpadów „u źródła” zostały objęte następujące frakcje odpadów:

- papier (papier piśmienny, gazety, czasopisma, gazetki reklamowe, ulotki, katalogi, książki, opakowania tekturowe, kartony, tekturę falistą),
- tworzywa sztuczne (zgniecione i puste butelki po napojach, zgniecione i puste butelki po chemii gospodarczej, plastikowe nakrętki, aluminiowe puszki po napojach, kartony po mleku i napojach, torebki, folie, worki, reklamówki),
- szkło (butelki ze szkła po napojach, słoiki - bez nakrętek, zacisków, a także gumowych uszczelek),
- odpady zmieszane (wszystkie odpady komunalne niebędące odpadami niebezpiecznymi i niepodlegające zbiórce selektywnej, artykuły higieniczne, w tym pieluchy jednorazowe i podpaski, odpady kuchenne, wystudzony popiół).

Częstotliwość odbierania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w roku 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Częstotliwość odbioru poszczególnych frakcji odpadów

Nazwa odpadu	Częstotliwość
SZKŁO, w tym odpady opakowaniowe ze szkła	Raz na dwa miesiące
PAPIER, w tym odpady opakowaniowe z papieru i tektury	Raz na dwa miesiące
TWORZYWA SZTUCZNE I METALE oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe	Raz w miesiącu
BIOODPADY odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	Raz w miesiącu
ODPADY ZMIESZANE pozostałe po segregacji	Raz w miesiącu

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono rodzaj i kody odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Przyrów.

Tabela 3. Rodzaj i kod odpadów odbieranych od właścicieli nieruchomości

Lp.	Kod odpadu	Rodzaje odpadów
1	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne
2	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji
3	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji
4	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury
5	15 01 04	Opakowania z metali
6	15 01 07	Opakowania ze szkła
7	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych
8	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe
9	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
10	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki
11	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31

Źródło: opracowanie własne

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 1 stycznia 2020 roku wprowadzony został obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Przyrów, co oznacza, że każdy mieszkaniec zobowiązany był do segregacji odpadów i nie miał możliwości zadeklarowania wyższej stawki opłaty za odpady niesegregowane. Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależniona jest m.in. od ilości osób zamieszkałych daną nieruchomością, ilości domków letniskowych czy ilości i wielkości pojemników na odpady komunalne. Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023 roku zostały zestawione w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów w 2023r.

Gmina Przyrów ul. Częstochowska 7 42-248 Przyrów	Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny	Oplata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn: wskazać spośród wymienionych w art. 6j ust. 1 i ust. 2 ucpg.
na dzień 31.12.2022r.	23 zł (ulga 3 zł od osoby jeśli bioodpady są kompostowane)	49 zł	iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów, dla nieruchomości na której znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe w 2023r.

Dla nieruchomości , na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane jedynie w części roku	
Odpady zbierane i odbierane w sposób selektywny	133 zł za rok
Według stawki opłaty podwyższonej – jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny	266 zł za rok

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Wysokość opłat miesięcznej za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów, dla nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy

Pojemność pojemnika [w l lub m ³]	Wysokość opłaty miesięcznej za gospodarowanie odpadami komunalnymi	
	Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny
120L	23 zł	69 zł
240L	46 zł	138 zł
1100L	210,83 zł	632,50 zł

Źródło: opracowanie własne

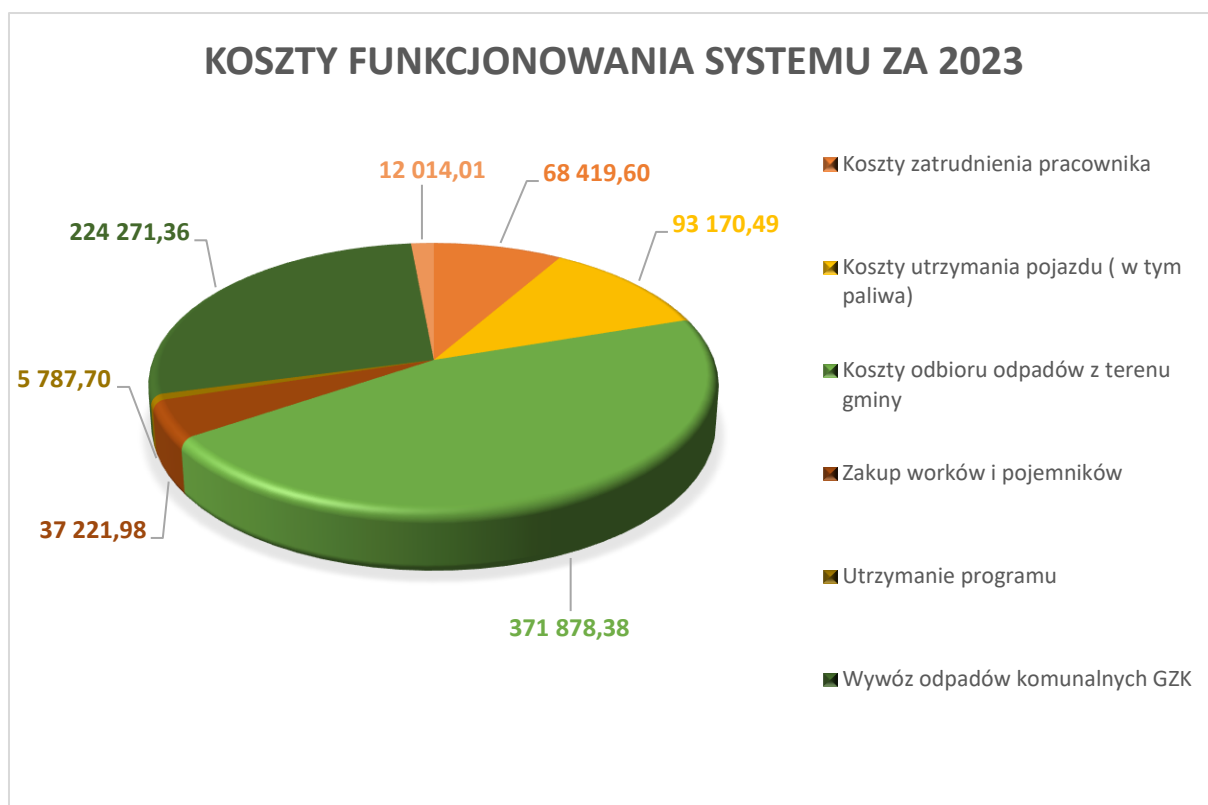
6. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Do kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych zaliczane są:

- 1) usługi odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Przyrów,
- 2) koszty administracyjne funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.

Łączne wydatki mające wpływ na system gospodarki odpadami wyniosły **812 763,52 zł**. Informacja zgodna ze sprawozdaniem budżetowym za rok 2023.

Zestawienie kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych z podziałem na poszczególne kategorie zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 2. Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Przyrów w 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne

7. Obowiązkowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz.399), gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

Tabela 7. Wymagane poziomy dla poszczególnych lat

Wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]									
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
20	25	35	45	55	56	57	58	59	60

Źródło: opracowanie własne

W roku sprawozdawczym, obowiązujące Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021r. w sprawie obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021, poz. 1530) obliguje gminy do uzyskania

poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych zgodnie ze wzorem:

$$P = \frac{M_r}{M_w} \times 100\%$$

gdzie:

P - poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%];

Mr – łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi [Mg];

Mw – łączna masa wytworzonych odpadów komunalnych [Mg];

Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2023 r. powinien wynieść co najmniej 35 %. Na podstawie rocznych sprawozdań przedsiębiorców odbierających odpady komunalne z terenu gminy ww. wskaźnik obliczony dla roku 2023 wyniósł 8,23 %.

8. Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych

Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz.399), gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości:

- 1) 30% wagowo - za każdy rok w latach 2025-2029;
- 2) 20% wagowo - za każdy rok w latach 2030-2034;
- 3) 10% wagowo - w 2035 r. i za każdy kolejny rok w latach następnych.

Za rok 2023, jak i w poprzednich latach, poziom składowania obliczono również jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie poziomów składowania w poszczególnych latach.

Tabela 8. Wymagane nieprzekraczalne poziomy składowania dla poszczególnych lat

Wymagane poziomy składowania			
Lata	2021	2022	2023
Nieprzekraczalny poziom składowania	<35	<35	<35
Osiągnięty poziom składowania przez gminę	22,56	45,33	16,75

Źródło: opracowanie własne

9. Informacja o udziale przekazanych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych w stosunku do odebranych i zebranych odpadów

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w roku 2023 wyniosła 1096,2472 Mg. Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania w roku 2023 wyniosła 0,20 Mg. Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów za rok 2023 wyniósł 0,02%.

10. Możliwość przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów

Zmiany dotyczące regionizacji instalacji zostały zniesione ustawą z dnia z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych ustaw (Dz.U. 2019 poz. 1579 z późn. zm.), która zmieniła przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587) m.in. w zakresie zniesienia regionów gospodarki

odpadami oraz zmiany regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na instalacje komunalne. Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (Dz.U. 2023 poz. 1587), jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (Dz.U. 2023 poz. 2029), jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Poniżej przedstawiono informacje dotyczącą instalacji, która zagospodarowuje odpady komunalne z terenu gminy Przyrów.

Tabela 9. Instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych

Nazwa i adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Przepustowość instalacji [Mg/rok]	
		mechanicznej	biologicznej
Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK), zarządzany przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Zawierciu Ul. Podmiejska 53 42-400 Zawiercie	Zakład Gospodarki Komunalnej w Zawierciu	40 000	23 000

Źródło: opracowanie własne

W 2023 roku Zakład Gospodarki Komunalnej w Zawierciu wytworzył odpady powstałe z odebranych odpadów przez GZK Przyrów z terenu gminy i przekazała je na Składowisko odpadów dla miasta Zawiercie.

Tabela 10. Pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych

Kod odpadu	Ilość [Mg]	Wartość parametru AT4 [mgO ₂ /g s. m.]	Proces unieszkodliwiania
19 05 99	105,39	7,35	D5
	68,87	8,20	D5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Zestawienie ilości poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w 2023r.

Rodzaj odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów [Mg]	Masa odpadów poddanych składowaniu [Mg]	Masa odpadów poddanych innym niż składowanie procesom przetwarzania [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	486,0000	0	486,0000
Zmieszane odpady komunalne	0	0	0
Pozostałości z sortowania oraz pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania o kodzie 19 05 99	0	183,6200	0

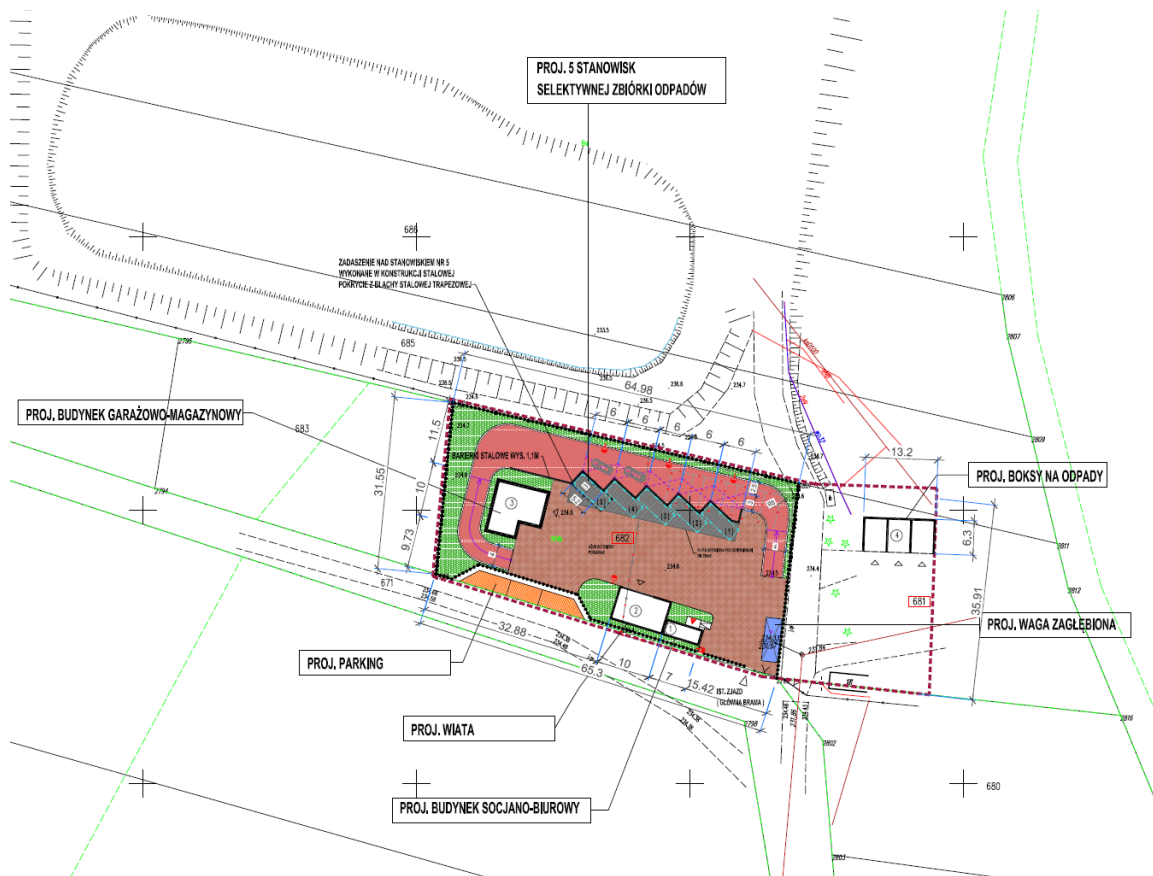
Źródło: opracowanie własne

11. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami

W roku 2023 zakupiono pojemniki na odpady komunalne o pojemności 120l – 13 sztuk oraz pojemników o pojemności 240l – 5 sztuk. W 2023 roku nie dokonano dodatkowych zakupów, poniesione wydatki były związane z bieżącą realizacją zadań z zakresu gospodarki odpadami tj. zakup worków do zbiórki odpadów komunalnych.

W ramach II edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Gmina Przyrów otrzymała środki na Budowę Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą i wyposażeniem w gminie Przyrów - 2 850 000 zł.

W 2023 roku w Gminie Przyrów rozpoczęto przedsięwzięcie polegające na budowie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na ternie działek 681 i 682 obręb Przyrów przy ul. Filtrowej o łącznej powierzchni ok. 0,40 ha.

Rys.2. Projekt PSZOK

Źródło: Projekt budowlany PSZOK Gminy Przyrów – Budowlani Mariusz Frania

Zakres prac związany z inwestycją objął budowę:

- budowę ciągów pieszych oraz drogowych, w tym drogę manewrową, pożarową, dojazdy, wjazdy, parkingi z wydzielonymi miejscami postojowymi (ok. 3) w tym również jedno dla osób niepełnosprawnych oraz place, chodniki i dojścia,
- budowę i montaż ogrodzenia terenu wraz z dwiema bramami przesuwными i furtkami,
- zagospodarowanie terenów zielonych poprzez humusowanie, wykonanie nasypów, utwardzenie nasypów, wykonanie trawników, ewentualną wycinkę istniejącej zieleni, wykonanie nowych nasadzeń drzew i krzewów,
- budowę utwardzenia terenu w postaci zewnętrznej rampy rozładunkowej wraz zadaszeniem (miejsce składowania odpadów gabarytowych) i barierami ochronnymi,
- budowę stanowisk dla pięciu kontenerów o objętości 15m³ każdy,
- budowę zewnętrznej wagi zagłębionej 3m x 8m / 40ton,
- budowę fragmentu sieci wodociągowej i montaż zewnętrznego hydrantu lub budowę zbiornika,

- podziemnego wraz z zestawem hydroforowym i systemem uzupełniania wody do celów przeciwpożarowych,
- budowę oświetlenia terenu,
- budowę i montaż telewizji dozorowej,
- budowę przyłączy (energetycznego, teletechnicznego, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, wodociągowej),
- dostawę sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem (do ewidencjonowania odpadów);
- dostawę i montaż wyposażenia budynku socjalnego w niezbędne szafki i krzesła z uwzględnieniem
- wymaganej liczby osób - meble, wyposażenie, armatura, biały montaż;
- dostawę i montaż wyposażenia związanego z poszczególnymi instalacjami, takimi jak kompletna armatura i inne niezbędne umeblowanie takie jak szafki lub blaty pod umywalki i zlewozmywaki,
- dostawę kontenerów i pojemników na odpady,

Rys.3. Budowa PSZOK

Źródło: Prywatne archiwum Miasta i Gminy Przyrów

Zakupiono:

- Śmieciarkę na potrzeby zbierania odpadów,
- Samochód dostawczy skrzyniowy do zbiórki szkła i papieru,
- Ciągnik z przyczepą do zbiórki odpadów wielkogabarytowych i odpadów BIO, z ładowaczem czołowym do załadunku i rozładunku odpadów wraz z osprzętem tj. widły paletowe, łyżka do załadunku pełna, łyżka do załadunku „krokodyle”,

zamiatarka, pług do odśnieżania, kosiarka bijakowa, rozdrabniacz do odpadów zielonych.

Rys.4. Ciągnik z ładowaczem czołowym

Źródło: Prywatne archiwum Miasta i Gminy Przyrów

12. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust.1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12

W roku 2023 wysłano 20 wezwań do złożenia nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nie złożenia w/w deklaracji. Wezwani właściciele nieruchomości złożyli wymagane deklaracje, w związku z powyższym nie wydano decyzji administracyjnych mieszkańcom obowiązanych do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy.

13. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Przyrów w 2023 roku

Na podstawie półrocznych sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, sprawozdań złożonych przez podmioty prowadzące

punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami, sporządzonego przez Wójta Gminy Przyrów przygotowano poniższą tabelę, zawierającą informację o masie poszczególnych rodzajów odebranych w 2023 roku odpadów komunalnych nieulegających i ulegających biodegradacji oraz sposobie ich zagospodarowania

Tabela 12. Zestawienie odebranych 2022 roku odpadów komunalnych

Nazwa i adres instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne	Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów
Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., RIPOK Zawiercie ul. Podmiejska 53 42-400 Zawiercie	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	82,16	R12
	15 01 04	Metale	2,38	R12
	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	17,60	R12
	20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	486,00	R12
	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	21,84	R3
	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	30,42	R12
	20 01 32*	Leki	0,20	D10
Sibelco Green Solutions Poland S.A. Ul. Iwaszkiewicza 48/23 10-089 Olsztyn	15 01 07	Opakowania ze szkła	67,80	R5
KOS SP Z O.O. Ul. Wodna 4 30-556 Kraków	20 01 23* 20 01 35* 20 01 36	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	5,30	R12
Outreco Sp. z o.o. Kawia 31/43 42-202 Częstochowa	20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	9,16	D5

Źródło: opracowanie własne

R3 - Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)(**);

R12 - Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1–R11(****);

D5 - Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.)

D10 - Przekształcanie termiczne na lądzie

14. Inne miejsca na terenie gminy Przyrów, w których w sposób ciągły była prowadzona zbiórka odpadów komunalnych

Na terenie gminy Przyrów, zorganizowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, gdzie mieszkańcy mogą pozostawiać odpady w odpowiednio oznakowanych pojemnikach do recyklingu.

W PSZOK zbierane są tylko i wyłącznie wskazane niżej rodzaje odpadów:

- 1) meble i inne odpady wielkogabarytowe.
- 2) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- 3) odpady budowlane i rozbiórkowe,
- 4) chemikalia (farby, oleje, rozpuszczalniki)
- 5) zużyte opony (4 szt. na gospodarstwo domowe na rok),
- 6) odpady ulegające biodegradacji należy wysypywać z worków do właściwego, oznakowanego kontenera,
- 7) odpady ulegające biodegradacji w postaci gałęzi i krzewów powinny być rozdrobnione do maksymalnej długości 30cm,
- 8) zużyte baterie,
- 9) akumulatory,
- 10) przeterminowane leki,
- 11) zużytą odzież i tekstylia,
- 12) popiół z palenisk domowych,
- 13) tworzywa sztuczne,
- 14) metale, opakowania z metali,
- 15) papier i tekturę i opakowania z papieru i tektury,
- 16) szkło oraz opakowania ze szkła,
- 17) odpady budowlane i rozbiórkowe (200 kg w roku z nieruchomości)

Odpady budowlane i rozbiórkowe należy dostarczyć selektywnie z podziałem na:

- a) odpady z betonu i gruzu betonowego (niezanieczyszczone)

- b) odpady z gruzu ceglanego (niezanieczyszczone)
 - c) odpady ceramiczne i elementy wyposażenia (sanitarne, armatura)
 - d) odpady ze szkła (lustra, luksfery, szyby okienne, itp.)
- 18) inne odpady niebezpieczne: świetlówki , opakowania po aerozolach, opakowania po nawozach, środkach ochrony roślin i środkach chwastobójczych wykorzystywanych wyłącznie w przydomowych ogródkach.

Na terenie Gminy Przyrów usytuowane są pojemniki na zużytą odzież i tekstylia, które są regularnie opróżniane przez Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża Oddział Rejonowy w Częstochowie. Zużyte baterie i przeterminowane leki można oddać do pojemników umieszczonych w Urzędzie Gminy w Przyrowie przy ul. Częstochowskiej 7.

15. Edukacja ekologiczna mieszkańców

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach art. 6r ust. 2 pkt 4 gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które obejmują m.in. koszty edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W lutym 2023 roku przeprowadzono warsztaty edukacyjno – informacyjne w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Przyrowie. Udział wzięły dzieci z klas I-III. Dzieci dowiedziały się jak należy dbać o środowisko. Co mogą zrobić aby poprawić działania rodziców, aby każdemu z nas żyło się lepiej. Na czym polega odpowiednia segregacja odpadów. Poprzez różnorodne formy edukacji, takie jak gry, zabawy, prezentacje dzieci będą miały okazję lepiej zrozumieć, jakich działań codziennie mogą podjąć, aby chronić nasze środowisko. Dzięki takim warsztatom uczniowie będą mogli wykształcić odpowiedzialne postawy ekologiczne już od najmłodszych lat.

Rys.5. Warsztaty edukacyjno - informacyjne

Źródło: Prywatne archiwum Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Przyrowie.

W lutym 2023 odbyły się zajęcia „Młody ekolog” w ramach ogólnopolskiej akcji edukacyjnej Dzieci Uczą Rodziców. Program "Młody ekolog" w przedszkolu to inicjatywa edukacyjna mająca na celu edukację najmłodszych dzieci na temat ochrony środowiska. Podczas zajęć dzieci uczą się, jak dbać o przyrodę, jak segregować śmieci, jak oszczędzać wodę i energię, oraz jak chronić zwierzęta i rośliny. Poprzez różnorodne aktywności, takie jak wykonywanie ekologicznych prac plastycznych, sadzenie roślin, czy wspólne sprzątanie terenów zielonych, dzieci zdobywają wiedzę i umiejętności potrzebne do życia w zrównoważony sposób. Dzięki programowi "Młody ekolog" dzieci stają się bardziej świadome i odpowiedzialne wobec swojego otoczenia, co pozwala im rozwijać się jako ekologicznie świadome jednostki.

Rys.6. Program „Młody ekolog”

Źródło: Prywatne archiwum Zespołu Szkolono – Przedszkolnego w Przyrowie.

W kwietniu 2023 roku zorganizowano kolejną akcję w przedszkolu. Akcja Dzień Ziemi w przedszkolu to specjalne wydarzenie organizowane w celu podkreślenia znaczenia ochrony środowiska naturalnego oraz edukacji ekologicznej dla najmłodszych. Podczas tego dnia przedszkolaki uczyły się, jak dbać o planetę poprzez różnego rodzaju działania, takie jak zbieranie śmieci, sadzenie roślin, recykling czy oszczędzanie wody i energii. W ramach akcji wzięły udział w zabawach i konkursach związanych z ekologią. Dzień Ziemi w przedszkolu ma na celu wzbudzenie świadomości ekologicznej oraz promowanie proekologicznych postaw i zachowań już od najmłodszych lat.

Rys.7. Akcja „Dzień Ziemi”

Źródło: Prywatne archiwum Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Przyrowie.

W październiku 2023 roku uczniowie Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Przyrowie uczestniczyli w VI edycji Ogólnopolskiej akcji sprzątnięcia terenów zielonych organizowanej przez Fundację „Sprzątamy dla Polski”

Rys.8. Akcja „Sprzątamy dla Polski”

Źródło: Prywatne archiwum Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Przyrowie.

Urząd Gminy wyposażył uczestników akcji w worki na odpady i jednorazowe rękawiczki, a Gminny Zakład Komunalny zapewnił odbiór zebranych śmieci. Celem akcji było propagowanie ograniczania powstawania odpadów, selektywna zbiórka i recykling, celu podniesienie wśród uczniów świadomości ekologicznej oraz współodpowiedzialności za porządek i czystość w najbliższym otoczeniu.

16. Podsumowanie

Wszystkie odpady komunalne odebrane w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Przyrów w 2023 roku poddane zostały odpowiednim procesom przetwarzania dla danego rodzaju odpadów. W 2023 roku zostało spełnione ustawowe kryterium dotyczące przetwarzania wszystkich niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów działa zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami. Na podstawie analizowanych danych można stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Przyrów funkcjonuje prawidłowo.

W roku 2023 środki finansowe uzyskane od mieszkańców pozwoliły na realizację zadań związanych z odbiorem z nieruchomości wszystkich frakcji odpadów jakie narzucono przepisami prawa. Odbiór odpadów odbywał się z odpowiednią częstotliwością.

Priorytetowym zadaniem Gminy Przyrów na lata następne będzie dalsza edukacja mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w celu ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, zwłaszcza frakcji bio oraz poprawy efektywności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów. W związku z ciągle zbyt niskim poziomem segregacji odpadów komunalnych wskazane jest monitorowanie sytuacji w tym zakresie oraz podejmowanie działań w zakresie zwiększenia wskaźnika.

Dzięki budowie PSZOK możliwe będzie skuteczniejsze zbieranie i sortowanie odpadów, co przyczyni się do zwiększenia efektywności działań związanych z gospodarką odpadami. W rezultacie może to prowadzić do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz poprawy stanu środowiska naturalnego. Dodatkowo, nowoczesne i dobrze wyposażony PSZOK przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców oraz promowania postaw proekologicznych w społeczności lokalnej.

Opracowała:

Anna Raczyńska